

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ č. 8

VYSOKÉ N. JIZ.

PROGRAM:

DNEŠ - 17.10.1987 - SOBOTA

- 8.30 - seminář o představení
v malém sále Krakono-
še
- 11.00 - rozloučení s DS Klapý
v malém sále Krakono-
še
- 13.00 - A.M.Swinarski-L.Němec:
a NEŽ OPADLA VODA
- 16.00 /DS JZD SKP při MNV
Bystřice u Benešova/
- 19.30 - setkání hostů, orga-
nizačního štábu a po-
roty v kuřárně Kra-
konoše
- 19.30 - setkání DS Bystřice
u Benešova s patrony
v malém sále Krakono-
še
- 20.00 - slavnostní zakončení
XVIII. národní pře-
hlídky vesnických a
zemědělských souborů
- 20.30 - zvěřejný večer na
rozloučenou SEJKORÁK

ZÍTRA - 18.10.1987 - NEDĚLE

Odjezd domů

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA VESNICKÝCH A ZEMĚDĚLSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Po týdnu plném divadla, diskusí o něm, po týdnu stráveném mezi svými, mezi přáteli, které spojuje zájem o divadlo - a to nejen venkovské, ale divadlo vůbec - ocitáme se v závěru XVIII. národní přehlídky vesnických a zemědělských divadelních souborů. Na počátku třetího století divadelního života ve Vysokém nad Jizerou jsme přidali něco skutků a napsali něco slov do jeho dalších dějin.

N A Z Á V Ě R

Nakolik jsou to skutky pozitivní a podstatné pro divadelní vývoj zde i vůbec, to záleží jednak na úhlu pohledu, z něhož bychom celou přehlídku mohli hodnotit, jednak na potřebném odstupu, s nímž budeme posuzovat letošní přehlídku v budoucnu, v rámci patřičných kontextů.

V každém případě je však třeba říci, že nešlo o promarněný čas a že i přes rozdílnost názorů na řadu problémů snad většině z nás jde skutečně především o dobré současné di-
/pokračování na str.2/

VIJADŘUJE SE POHYBEM... - rozhovor
a beseda se zasloužilým umělcem
Vlastimilem HARAPESEM ve velkém sále
divadla Krakonoš.

Včera mezi nás zavítal také za-
sloužilý umělec, sólista baletu Ná-
rodního divadla V. Harapes. Ještě
před samotnou besedou jsem za ním
zašla, abych ho vyzpočítala. Ostatně,
na tyto a spoustu dalších otázek pak
odpověděl v samotné besedě. Přijel
sem do tohoto krásného prostředí
plného zapálených ochotníků a milov-
níků divadla i hor, poprvé. K tomu se
přiznal. A protože přijel mezi diva-
delníky, zeptala jsem se ho, jaký
vztah má k divadlu, konkrétně k ama-
téřskému.

"Musím mít k němu vztah, protože otec
byl režisér ochotnického spolku a
od mládí jsem byl na jevišti, aniž
jsem to nějak pořádně vnímal. A vztah
k amatérskému divadlu? Mám na tom rád
tu spontánnost, to si vlastně cením
u každé činnosti. A u amatérského
divadla předpokládám, že to dělají
bez nějakých postranních úmyslů."

Na další otázky nebyl čas, začí-
nala beseda. Probíhala opravdu v
perfektní atmosféře, diváci se záj-
mem poslouchali vyprávění a nebáli
se ani zeptat na to, co je samotné
zajímalo nejvíce, ať už to byly otáz-
ky někdy až dost choulostivé.

A o čem vlastně mistr vyprávěl? O
všem, dalo by se říci...

"Stancováním jsem začal už v mládí.
Moje máma s náma dětma dělala takov-
é besídky, kde jsem poprvé tančil.
Dělal jsem tam vítr... Když na tuhle
pohádku máma vzpomíná, tak tvrdí,
že jsem tančil jižní vítr, ale já
tvrdím, že to byl vítr východní..."

Přes dětství se V. Harapes dostal
do období, kdy se měl rozhodnout
o tom, co bude dělat. Rozhodl se pro
konzervatoř, a zřejmě nešlyh. Sice to
nebyla žádná legrace, jak se
sám vyjádřil.

"Nejdřív jsem brečel, nadával a pak
i křičel, a toužil jsem přestoupit
na gymnázium, i když tam byla ta
matematika, která mně dřív hrotila."

Ale nakonec vytrval. Jak se říká,
vytrvalost přináší růže. A v tomto
případě přinesla. Zcela určitě.
Svědčí o tom spousty baletních rolí,
pro informaci jeho první byla v Ro-
meovi a Julii, a hraje se dodnes!
ale nejen balet se stal pro V. Ha-
rapese tím, co ho baví a co chce i
nadále dělat. Je to řada filmových
rolí a v posílení době ho je možno

/pokračování ze str.1/

vadilo, že je naše poctivé úsilí smě-
rováno právě tudy, a to i tehdy,
když se nám nakonec leccos nezdaří
podle našich představ. Ale právě pro-
to snad všichni každý rok do Vysoké-
ho jezdíme a diskutujeme o divadle,
abychom dokázali jít ve svém vývoji
stále dál.

Přejme si proto závěrem, aby se
naše poctivá snaha o dobré současné
divadlo v co největší míře projevi-
la také hodnotnými výsledky, přejme
si, abychom se nebáli jít svou vlast-
ní cestou a přitom se pokoušet obje-
vovat stále nové a nové možnosti
v naší divadelní práci.

Za rok na shledanou!

ex...

=====

P O D Ě K O V Á N Í

VŠEM VŠEM VŠEM VŠEM VŠEM VŠEM VŠEM,
kdo se zasloužili o hladký průběh
přehlídky v divadle i před ním, ve
Strojmetalu, požární zbrojnici, na
MěstNV i v dalších přidružených pro-
storech či plenérech.

Děkujeme, děkujeme, děkujeme!

=====

Hercům

"Herectví se lze naučit, být však
hereckou osobností znamená neustále
a pilně pěstovat balet, neumdlévat
v práci, znát své možnosti a ty ne-
ustále rozvíjet. A ještě jedna vlast-
nost je nezbytná: cítit se mladým."

národní umělec
František Filipovský

/pokračování ze str.2/

slyšet i jako zpěváka. A jak se vlastně dostal k filmování?

"Vlastně díky zranění. Musel jsem odmítnat taneční role, a znáte to, když odmítnete jednou, dvakrát, je to špatný. Dostal jsem šanci v Panně a netvorovi... pak dokonce přišla i divadelní role na Žižkově, chtěl jsem to zkusit. A zpívat? To jsem se skoro vnutil. Natačel se Silvestr a já to při sestavování navrhl. Režisér tehdy řekl - No, je to Silvestr, tak ať se lidi zasmějou..."

Jak vypadá takový denní režim? Není právě lehký.

"Tanečník musí být ve formě, a musí se šetřit, protože nikoho nezajímá, že jsem unavený nebo že mám problémy."

Může být tak zaměstnaný a vytištěný člověk vůbec spokojený? Nebo šťastný?

"Připadám si jako najedený člověk, mohl jsem si zatancovat klasiku i modernu, měl jsem štěstí."

Tak ať mu přeje i dál...

Několik otázek pro...

Ríká se, to nejlepší na konec. Jestli je to pravda, to posoudí diváci dnes odpoledne. Do Vysokého totiž přijel soubor z Bystřice u Benešova už po šestnácté! Což je, jak jistě uznáte, chvály hodný výkon. Však také jméno Ludvíka Němce st. se vrylo do historie vysockých přehlídek. Jeho láska k divadlu zůstala v rodině. Povídala jsem si tedy nakonec se třemi "Němci", Ludvíkem starším, mladším a Pavlem, který je zároveň režisérem dnešního představení NEŽ OPADLA VODA, Co nového se změnilo ve vašem souboru od poslední návštěvy ve Vysokém?

"Přibýly manželské dvojice a získali jsme tři mladé dívky, což je pro nás velice příjemným..."

Proč jezdíte tak rádi do Vysokého?

"Máme tady spoustu kamarádů, protože je to přehlídka, která je velmi srdečná, nejkamarádštější, všichni si tady fandí, není tady nezděravá rivalita."

A co mi můžete říct k vaší hře?

"Tato hra vznikla před 9 roky. Snažili jsme se vyslovit strach před tím, co by mohlo nastat, kdyby lidstvo ho- nem a rychle nezmoudřelo ve svých vzájemných vztazích. Odrazový můstek byla biblická Potopa, snažili jsme se to oprostit od náboženských momen- tů a vinu za to dát člověku, který neuvážil dosah svého nesmyslného po- činání. Navrhovali jsme ji asi 4 mě- síce, ale v podstatě se hra vyvíjí a

/pokračování na str.4/

Rádobydivadlo OB Klapý nastudovalo v československé premiéře hru současné- ho polského dramatika Jana Tettera Zeď. Podíváme-li se na věc ze širšího hle- diska, zjistíme, že je pro naše vní- mání a naši mentalitu polského dramati- ka často příliš nezvyklá, složitá, někdy až nepochopitelná. Také Tetterova Zeď není nikterak jednoduchou záležitostí. Obsahuje mnoho významu, symbolů i me- tafor. Je opřena o realie, ale přitom zobecňuje, a v této rovině postihuje proměnu lidí až groteskní a otřesnou.

Režisér L.Valeš přistoupil k před- loze odpovědně a snažil se ji přiblí- žit našemu vnímání. Udělal některé zásadní úpravy textu, jimiž posílil modelovost hry. V realizaci pak šel cestou přes postavy a jejich vzájemné postoje. Snažil se tak umožnit divákovi,

R E C E N Z E

aby celou záležitost situací, v nichž se lidé nalézají, vnímal emotivně, a vedl v tomto směru herce víceméně k re- todě psychologického realismu. Tím se zároveň dostal do střetu s původní předlohou, v níž nejsou motivace pro psychologické jednání vybudovány. V tomto kontextu pak není zcela přípra- veno ani závěrečné zabití Berga. Dosti podstatné je také to, že inscenátoři nedokázali přesně pojmenovat, co je to vlastně zeď - zda je to reál, sym- bol nebo metafora. Navíc scénické ztvárnění zdi bylo nepřesvědčivé a je- jí spadnutí pak nepůsobilo podle potře- by - odhalení zákulisí působilo v ten- to okamžik nepochopitelně. Přes řadu otázek, které si klademe, má inscenace nesporné hodnoty v přesvědčivých herec- kých výkonech, a proto má i emotivní dopad na diváka.

ex

/pokračování ze str.3/

"dopilovává..."

A plány do budoucna?

"Tuhle hru budeme hrát asi do konce roku, potom chystáme komedii G. Danajlova "Neseriózní komedie."

Tak tedy, zlomte vaz, a nejen dnes večer!

ip-

O výběru na národní přehlídku

Jako na každé přehlídce, i zde dochází k dotazům typu "kdo to sem vybral", pokládáme proto za nutné uvést, že každý kraj měl navrhnout 2 představení /s určením pořadí/. Všechny návrhy z krajů uvedené na 1.místě na přehlídce jsou. Z návrhů na druhém místě byla na důstojný závěr přehlídky zařazena inscenace zkušeného souboru z Bystřice u Benešova. Protože zůstal volný jeden hrací den /Jihočeský kraj nenavrhoval žádnou inscenaci/, byly ze souborů uvedených na druhém místě navrženy k výběru soubory z Josefova Dolu-Lučan a Boleradice. Programová rada doporučila a vyhlášovatel schválil zařazení inscenace josefodolské. Na druhém místě byl také navrhován soubor z Meziměstí /Východočeský kraj, který však byl vázán jako náhradní titul pro případný záporný výsledek jednání o autorský souhlas k uvedení dramatisace K.Čapka. Žádné jiné návrhy z krajů nedošly...

Karel T o m a s

odborný prac.DO

ÚKVC, Praha

KRAKONOŠŮV ZPRAVODAJ

/Stálá rubrika vládců hor/

Zjistil jsem pro vás jedno důležité telefonní číslo - to abyste na mě nevzpomínali po ten celý nastávající rok až do příští přehlídky ve zlém. Pokud budete potřebovat nějaké informace od agentury DILIA volejte Prahu 325 341. Ozve se vám Ochranný svaz autorský, v jehož prostorách zatím příslušné oddělení DILIA sídlí. Pak si řeknete o klapku 40 nebo 58, a pak můžete chtít soudruha Mihuleho, který má na starosti vyřizování problémů amatérských souborů.

/pokračování na str.6/

A N K E T A

Co je vlastně podle vás v současné době vesnické divadlo a jaké soubory by měly do této kategorie patřit?

Pokud bych se chtěl pokusit o definici, co je v současné době vesnické divadlo /ne se ovšem ztotožňuji s názorem, že venkovské vystihuje situaci daleko lépe/, řekl bych, že jde o divadlo, které v oblasti své působnosti do značné míry nahrazuje absencí divadla profesionálního tím, že předně uvádí inscenace srovnatelné maximálnímu počtu diváků, pro které jsou určeny a za druhé, působem přijatelným pro profesně odborně fundovanou porotu.

Říkám záměrně profesně, nikoliv profesionálně, neboť i amatér zajišťující se o divadlo jako koníčka často má znalosti a vědomosti, před kterými profesionál musí smeknout. Navíc disponuje zkušeností v jednání s lidmi, s kterými přichází do styku v rámci své skutečné profese. Pokud bychom dodržovali tuto zásadu rozdělení divadla, domnívám se, že by odpadly inscenace určené vyložení pro soutěže a z toho vznikající spory.

I já se ztotožňuji s názorem Dr. Weigové, že "trídění souborů přetřívá a je otázkou budoucnosti jak se bude řešit", ale myslím si, že impulz, aby s řešením bylo započato, by měl vyjít právě od profesionálních koordinátorů celé ZUČ a není nutně dále čekat.

Je ovšem možné požádat o definici a stanovení kritérií pro vesnické divadlo počítáč, právě a zde opět cituji "v rámci zrychlujícího se vědeckotechnického pokroku". Pak si ovšem nejsem jist, že by obdrželi odpověď, kterou očekávají. Ostatně to záleží na vložených vstupních datech, která zadává opět jenom člověk.

Ing. Rudolf P a ř í z e k,
návštěvník NP VZDS od r.
1972, jinak dlouholetý
člen dvou městských souborů

VĚTRNÍK, zpravodaj XVIII. NP VZDS.
Vydává OŠ NP VZDS. Odpovědná redaktorka Alena Kmarová. Povoleno OK ONV Semily pod č.j.22/87. Cena 1,- Kčs,
B1.6.179/87

Jaký je váš názor na průběh a kvalitu letošní přehlídky?

Tak jako každý rok objevily se tu soubory různé úrovně. Myslím si, že do jisté míry je to dáno ne vždy dostatečnou pomocí metodických zařízení vesnickým souborům – většina metodiků se věnuje více vyspělým souborům ve městech. Je to patrně i tím, že zvláště v okresech se často mění metodici, a přitom právě oni by měli dokonale znát soubory a jejich charakter.

Jaká jsou /ve stručnosti/ kritéria pro zařazení souboru na Vysokou přehlídku?

Cituji: "V návrhu inscenací k účasti na přehlídce bude věnována pozornost především souborům jejichž zřizovatelé jsou JZD a dalším vesnickým kolektivům, ve kterých působí družstevní rolníci. Pro určení charakteru vesnických souborů není rozhodující počet obyvatel v obci, ale charakter obce. Přehlídka není určena pro soubory, které působí v místech se statusem města – výjimku tvoří soubory JZD." Na vysvětlení: jde nám pochopitelně o celkovou úroveň kultury na venkově, ale vzhledem k tomu, že ČV SDR je dotován družstevními rolníky a na vysoké přehlídce se podílí největší finanční částkou, jde nám logicky především o zvyšování kvality práce souborů JZD, o aktivizaci družstevních rolníků v oblasti ZUČ. Tím, že mají možnost účastnit se přehlídky ve Vysokém, seminářů a diskusí o představeních, mohou se učit a zlepšovat. Kdyby tyto soubory zůstávaly stranou, patrně by ČV SDR musel volit koncepci pouze rezortní přehlídky. To by bylo škoda.

Zaujaly vás některé názory z ankety a chcete k nim něco dodat?

V úvodu bych chtěla poděkovat všem, kdo se této anketě zúčastnili. Projednáme jejich příspěvky na programové radě. Je v nich řada podnětných myšlenek a úvah, a co je nejcennější – je cítit, že všem, kteří napsali, není divadlo na vesnici lhostejné.

Vůbec bych chtěla říci, že pokud by přehlídka, diskuse a vše

A N K E T A

/pokračování/

Otázka, kterou rozvířila letošní anketa Větníku, není nová. Nemyslím, že je možné okamžitě vyslovit definitivní závěry, opatření a pod. Chtěl bych jen velmi stručně shrnout základní problémy, o kterých v anketě hovořeno bylo /i nebylo/.

Všechny příspěvky byly velmi zajímavé, je z nich cítit jak znalost situace, tak zejména snaha problémy pojmenovat i hledat řešení. Pro UK i ústřední poradní sbor pro amatérské divadlo, které se touto problematikou bude dále zabývat, je zde celá řada podnětů.

Shodli jsme se na tom, že divadlo jako takové je jediné, přehlídka ve Vysokém však smysl má a soubory i ni jezdící se určitou specifikou významují. Problém je v tom, jak tuto specifiku najít a pojmenovat, kde hledat dělítko /jaké soubory mohou být navrhovány na Vysoké/.

Tento problém se neobjevuje u souborů zemědělských – jsou to ty, jejichž zřizovatelem je JZD /zajímavé je, že to nemůže být státní statek/. Problém vzniká u souborů "vesnických". Méně důležitá je zatím otázka termínu "vesnický" – "venkovský". Její podstata je spíše v tom, co dnes je vesnice nebo venkov, jak tyto pojmy definovat /oficiálně v ČSR existují jen obce a osady/. Čili často používaný termín "statut města" je v tomto kontextu jako dělítko nesmyslný. /Evidentně to ukazuje letošní případ souboru ze Žlutic, tedy města, který teprve v době výběru zřizovatele na JZD Pšov, změnil/

Mnozí navrhuji /a někde to i funguje/ jako základní hledisko zařazení počet obyvatel sídla zřizovatele. Pokud ale takové dělítko dovedeme ad absurdum, bude soubor z místa, počet jeho obyvatel leží přesně na stanovené hranici, oscilovat mezi souborem vesnickým a městským podle počtu momentálních narození a úmrtí. Absurdní je i to, že např. město Vysoké n. J. má cca 1800 obyvatel, vesnice Ořechov cca 4000.

Další okruh možných problémů se točí kolem podmínek práce souboru /ne vždy špatných, ale odlišných/. Pokud jde o podmínky hmotné /prostor, jeho vybavenost, podpora zřizovatele, doprava etc./, a personální, o radě a pod., rozdíly nejsou podstatné, přestože i když jsou značné, netýká se se dělítkem souborů postupujících /pokračování na str. 6/

